

Notă informativă la proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE privind impunerea obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune a gazelor naturale

Necesitatea elaborării proiectului Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE privind impunerea obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune a gazelor naturale este condiționată de expirarea termenului indicat în Hotărârea ANRE nr. 444 din 12 octombrie 2021, prin care serviciul public respectiv a fost impus S.A. „Moldovagaz” pentru o perioadă de 3 ani.

Proiectul Hotărârii privind impunerea obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune a gazelor naturale este elaborat în temeiul art. 11, 80 alin. (5), 85 alin. (7) și art. 90 alin. (2¹) ale Legii nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale (în continuare Legea nr. 108/2016).

Potrivit normelor respective, consumatorii finali care și-au pierdut furnizorul în anumite circumstanțe (furnizorul își încetează activitatea, furnizorul i s-a suspendat sau i s-a retras licența, furnizorul este în imposibilitate de a furniza gaze naturale) au dreptul să fie aprovizionați cu gaze naturale, pentru o anumită perioadă de timp, de către furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune.

În scopul asigurării drepturilor consumatorilor finali, Agenția poate impune în conformitate cu art. 90 alin. (2) din Legea nr. 108/2016, printr-o hotărâre adoptată în temeiul art. 11 din aceeași lege, în baza unor criterii prestabilite de eligibilitate și de selectare competitive, transparente și nediscriminatorii, prevăzute în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public furnizorilor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 518/2024, unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune. Prin hotărârea adoptată în acest sens, Agenția stabilește condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, inclusiv, dar fără a se limita la disponibilitatea surselor de furnizare a cantităților necesare de gaze naturale pentru a asigura îndeplinirea obligației de serviciu public respective.

În acest scop, la data de 09.09.2024, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a anunțat despre organizarea procedurii de selectarea a furnizorului, care să asigure pentru următorii 3 ani furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public de ultimă opțiune pentru întreg teritoriul Republicii Moldova, pentru un număr aproximativ de consumatori care ar putea varia de la 1 până la **825 179** de consumatori în funcție de situația individuală a furnizorului care este în imposibilitate de a furniza gaze naturale consumatorilor săi. Conform statisticilor din anul 2023, volumul de gaze naturale consumate de către aceștia în 4 luni poate varia de la 1 m³ până 436,5 milioane m³.

Este de menționat faptul că, drept urmare a anunțului publicat și a invitației expediate de participare la procedura de selectare a furnizorului care să asigure furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public de ultimă opțiune, din 29 titulari de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale doar S.A. „Moldovagaz” a manifestat interes pentru participare la procedura de selectare.

La data de 20.09.2024, Comisia de selectare a furnizorului de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune, a constatat că la data limită indicată de Comisie în Anunțul privind organizarea procedurii de selectarea a furnizorului, a fost înregistrată doar o singură cerere din partea S.A. „Moldovagaz”, fapt care obligă ANRE să înceteze desfășurarea în continuare a procedurii competitive de selectare din cauza lipsei interesului din partea a cel puțin doi potențiali candidați.

Conform pct. 40 din Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public furnizorilor de gaze naturale, în cazurile în care sunt depuse mai puțin de 2 cereri de participare la procedura de selectare, Comisia informează Consiliul de administrație al ANRE și încetează procedura de selectare. Consiliul de administrație al ANRE desemnează prin Hotărâre furnizorul căruia i se impune obligația de serviciu public pentru o perioadă care nu depășește trei ani furnizorilor care întrunesc condițiile prevăzute de art. 89 și art. 90 din Legea nr.108/2016.

Potrivit art. 90 alin. (2¹) din Legea nr. 108/2016, în cazul în care în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu depășește trei ani. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția este în drept să decidă impunerea obligației de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorilor care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în

contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 sau unui alt furnizor de gaze naturale care îndeplinește cel puțin următoarele condiții:

a) operează activ pe piața de gaze naturale din Republica Moldova;

b) are una din cele mai mari cifre de afaceri cumulate de furnizare de gaze naturale din cadrul pieței de gaze naturale din Republica Moldova în ultimul an calendaristic anterior celui al unei proceduri de desemnare;

c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul și furnizarea gazelor naturale;

d) demonstrează, prin documente confirmative, disponibilitatea surselor pentru furnizarea cantităților necesare de gaze naturale.

La momentul actual, în Republica Moldova sunt înregistrați 29 titulari de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale. Potrivit rapoartelor prezentate de aceștia, doar 12 operează activ pe piața gazelor naturale.

Analizând cei 12 titulari de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale sub aspectul corespunderii acestora cerințelor prevăzute de art. 90 din Legea nr. 108/2016, se constată următoarele.

Lista furnizorilor activi pe piața gazelor naturale la situația din 23.09.2024

	Furnizorii activi de gaze naturale	Cifra de afaceri pentru anul 2023 înregistrată de la furnizarea gazelor naturale mln. lei	Separarea activităților	Disponibilitatea surselor pentru furnizarea cantităților necesare de gaze naturale
1	S.A. „Moldovagaz”	14,012,932.30	Titular al licenței pentru furnizarea gazelor naturale, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	A prezentat copiile contractelor de vânzare-cumpărare a gazelor naturale.
2	S.A. „Energocom”	9,755,886.30	Titular al licențelor de furnizare a gazelor naturale și energiei electrice, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	A prezentat lista contractelor EFET și a contractelor de stocare a gazelor naturale.
3	S.R.L. „Transautogaz”	299,352.70	Titular al licențelor de furnizare a gazelor naturale; vânzarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare și energiei electrice. Separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea și tradingul.	A prezentat lista cantităților disponibile pentru perioada octombrie 2024-aprilie 2025.
4	S.R.L. „Natural Gaz D.C.”	180,289.70	Titular al licențelor pentru furnizarea gazelor naturale și a energiei electrice separat, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	A prezentat copiile anexelor la Contracte EFET.
5	S.R.L. SD „ENERGY ENGINEERING GROUP”	47,079.80	Titular al licențelor pentru furnizarea gazelor naturale și a energiei electrice separat, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	Nu a prezentat documente care ar confirma disponibilitate de furnizare a gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune
6	S.R.L. „NATIONAL POWER CORP”	46,092.70	Titular al licenței pentru furnizarea gazelor naturale, separat funcțional și legal de	A prezentat copiile contractelor EFET

			alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	
7	ÎCS „Nord Gaz Sângerei” S.R.L.	44,195.10	Deține licențe pentru activitățile de furnizare și distribuție a gazelor naturale. Nu este separat, dar deservește mai puțin de 100000 consumatori și este exonerat de la obligația de separare legală și funcțională conform art. VI alin. (5) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative.	Nu a prezentat documente care ar confirma disponibilitate de furnizare a gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune
8	FPC „Lăcătuș” S.R.L.	6,546.00	Deține licențe pentru activitățile de furnizare și distribuție a gazelor naturale. Nu este separat, dar deservește mai puțin de 100000 consumatori și este exonerat de la obligația de separare legală și funcțională conform art. VI alin. (5) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative.	A prezentat copia contractului de vânzare-cumpărare a gazelor naturale
9	S.R.L. „Imas Company”	6,887.00	Titular al licenței pentru furnizarea gazelor naturale, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	Nu a prezentat documente care ar confirma disponibilitate de furnizare a gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune
10	S.R.L. „Verum Energy”	0	Titular al licenței pentru furnizarea gazelor naturale, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	Nu a prezentat documente care ar confirma disponibilitate de furnizare a gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune
11	S.R.L. „Yar Energy & Gas”	0	Titular al licenței pentru furnizarea gazelor naturale, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	Nu a prezentat documente care ar confirma disponibilitate de furnizare a gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune
12	S.R.L. „Navitas Energy”	0	Titular al licenței pentru furnizarea gazelor naturale, separat funcțional și legal de alte activități ce nu au legătură cu furnizarea sau tradingul.	A prezentat copia Acordului-cadru de vânzare-cumpărare a gazelor naturale.

Analizând datele disponibile și ținând cont de faptul că obligația de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune poate fi impusă unui furnizor care îndeplinește *cumulativ toate cele 4 cerințe* indicate la art. 90 alin. (2¹) din Legea nr. 108/2016, se constată că sunt pasibili de a fi examinați în calitate de candidați pentru impunerea obligației de serviciu public respectivă doar furnizorii S.A. „Moldovagaz” și S.A. „Energom”.

Totodată, se constată că la momentul actual S.A. „Moldovagaz” pe lângă obligația de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune impusă prin Hotărârea ANRE nr. 444 din 12.10.2021, execută și

obligația de furnizare a gazelor naturale în contextul art. 89 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, deservind 809 843 consumatori finali ceea ce constituie 98,14 % din totalul acestora. În acest sens, S.A. „Moldovagaz” dispune de personal calificat necesar pentru funcționarea eficientă a centrelor de deservire a consumatorilor finali care sunt amplasate în localitățile: mun. Chișinău, or. Ialoveni, or. Orhei, mun. Bălți, or. Edineț, or. Florești, or. Comrat, or. Ștefan–Vodă, or. Cahul, or. Taraclia, or. Cimișlia, or. Ungheni. Programul de lucru al oficiilor corespunde cerințelor art. 86 alin. (4) din Legea nr.108/2016.

Conform informațiilor prezentate de furnizor, acesta dispune de contracte de vânzare-cumpărare a gazelor naturale cu S.A. „Energoecom” și S.R.L. „ERU Aurora”, încheiate pe platforma de tranzacționare a BRM și de contractul încheiat cu SAP „Gazprom” valabil până la data de 30.09.2026.

S.A. „Energoecom” începând cu anul 2019 a executat obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situațiile de urgență în conformitate cu Hotărârile de Guvern nr. 660 din 17.12.2019 și nr. 589 din 10.08.2022. Din aceste considerente activitatea de baza a S.A. „Energoecom” a fost concentrată pe trading-ul gazelor naturale. Cu toate acestea furnizorul respectiv deservește la momentul actual 6 consumatori finali și dispune de un centru de deservire a consumatorilor amplasat în mun. Chișinău.

Având în vedere cele expuse și ținând cont de faptul că procedura competitivă de selectare a furnizorului de ultimă opțiune nu a avut loc din cauza lipsei unor manifestări de interes din partea furnizorilor activi pe piața gazelor naturale, în interesul economic general, în legătură cu asigurarea protecției consumatorilor finali, continuitatea, calitatea și prețurile furnizărilor, se propune ca ANRE să prelungească termenul de executare a obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune a gazelor naturale de către S.A. „Moldovagaz”, cu un an, până la data de 12.10.2025.

În scopul respectării prevederilor privind transparența în procesul decizional prevăzute de art. 9 al Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și art. 16 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, proiectului Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE privind impunerea obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune a gazelor naturale a fost publicat spre atenție pe pagina web oficială a Agenției în directoriul *Transparența decizională/Proiecte supuse aprobării*.

Eugen CARPOV
Director